

Observatoriul este de două ori în
septemana, Miercuri și Sâmbătă.

Pretului

pentru Sibiu pe 1 an întreg
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusa
la casa cu 1 fl. mai mult pe
an; — trimis cu poșta în
lăuntrul monarhiei pe 1 an
întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
În străinătate pe 1 an 10 fl. sau
22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11
franci. — Numeri singurate se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic si literar.

Anul III.

Ori-ce inserate,

se platesc pe serie sau linia, cu
litere merute garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a doua si
a treia câte 6 cr. v. a. si peste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
în modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile poștei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriul“ în Sibiu.

Nr. 21.

— Sibiu, Mercuri 12/24 Martiu. —

1880.

Deschidere de prenumeratiune la

„Observatoriul“

dela 1/13 Aprile înainte.

Pentru acei domni abonati carii prenumera-
sera dela 1/13 Aprile 1879 pe 1 an, dela 1/13
Iuliu pe 9 luni, era altii pe 6 sau si numai pe 3
luni, abonamentul espira cu finea lunei Martiu.
Pentru-ca se nu ni se mai intemple ca cu Nrii
1 si 2 din anulu cur., rogamu pe ddnii abonatii
respectivi se binevoiesca a isi descoperi vointi'a
inainte de 1/13, innoindu 'si abonamentul cu pre-
tiurile aratate in fruntea diariului: de 8 fl. pe 1
an, 4 fl. pe 6 luni inlăuntrul monarhiei, era in
afara din monarhia cu 22 franci pe 1 an, cu
11 franci pe 1/2 an, in aur sau in bilete de
banca sau hipotecarie, era fractiunile, anume din
Romani'a, se potu implini cu marce de posta.

Redactiunea si Editur'a.

Instructiunea publica in regimintele confiniarie.

Din ce cauza au luptatu clerulu si poporul
romanesu de religiunea greco-orientale, 16 si
respective 50 de ani pentru emanciparea de sub
hierarchi'a serbesca si pentru organizarea unei
hierarchii proprii? Nu cumva, pentru-ca se ajunga
din putiu in lacu, din riu in balta? Pentru-ce au
fostu aruncati prin inchisori toti acei suplicanti din
Aradu, carii pe la inceputulu acestui secolu cale-
toriau la Vien'a cu pane uscata si mucedu in traista,
spre a cere dela imperatulu Franciscu, ca macaru
acea diecese locuita aproape numai de romani, se'si
recastige dreptulu de a'si alege episcopu romanesu
cu consistoriu romanesu? Si care alte au fostu
cauzele inversiunatoru persecutiuni, la care au
fostu supusi unu Loga, unu Jorgoviciu, unu Ci-
chindealu si alti barbati romani distinsi, daca nu

apararea nationalitatii romanesci de slavizare? Si
lupt'a lui Damascenu Bojinka pana in anul 1832
si martiriulu lui Euthimiu Murgu, si batjocurile
aruncate asupra lui Andreiu Siaguna din partea
hierarchiloru serbesci, ce intielesu au avutu altulu,
daca nu salvarea nationalitatii? Ivtusau intre
densii macaru umbra de vreo differentia dogmatica,
canonica, rituale? Nimicu din tote acestea. Uni-
culu terenu alu luptei de ani 50 a fostu: natio-
nalitatea.

Si astadi? Romanii greco-orientali scapati de
sub jugulu hierarchiei serbesci cu destule perderi
forte simtite, dara totusi cu averi proprie de cateva
sute de mii, destinate exclusivu pentru scopuri de
cultura religioasa-morale si nationale roma-
nesca, ajungu ca din chiaru-seninu se faca scole,
se le sustina, se dea salarie la dascali straini de
sange, de limba, de religiune, de educatiune, cu
scopu de a scalcia educatiunea generatiuniloru tinere,
a cresce ieniceri, bastardi, neromani, omeni fara
nici-unu caracteru determinatu.

Se nu ne mai facemu illusiuni, ci se distingemu
bine dupa sententi'a latinesca: qui bene distinguit,
bene docet.

Cestiunea relative la scolele din fostele trei
regimente confiniarie banatienne e pusa pana astadi
asia: Se fia acelea confessionali subordonate
hierarchiei bisericesci, sau neconfessionali, tractate
ca proprietati ale comunei politice, subordonate la
primari, subprefecti, viceprefecti etc. Substratulu
processului formulatu asia si postatu pana acum
intre hierarchia si ministeriu, la perduto hierarchi'a.
Unii voru a sci, ca l'au perduto, pentru-ca optima
causa pessime defenza; altii adaoga, ca acea cauza
nici nu a fostu aparata la terminu. Noi nu scimu;
dara trebue se scia aceia, caroru le stau deschise
archivele hierarchiei.

Se punemu inse, ceea ce noi nu credemu, ca
hierarchi'a si-ar fi perduto pentru totudeauna drep-
tulu seu asupra scoleloru din confiniile banatienne,
ore inse aceeasi cestiune nu se pote formula si
mai altumentrea?

Sunt locuitorii din regimintele proprietari drepti
ai fondurilor? Potu ei dispune in libertate de
veniturile aceluor fonduri? Potu sau nu? fara

indoiela ca potu, pentru-ca in casulu oppusu dreptulu
loru de proprietate ar fi numai o vorba in ventu,
o illusiune, o minciuna. Asia dara aceiasi locuitori
voindu a'si infintia institute de cultura, au dreptulu
de a defini caracterulu aceluora, sau de nu, atunci
in acestea tieri nu existe nici umbra de libertate,
sau incai pentru romani ea a disparutu.

Cautati inpregiuru de voi si vedeti, cum se
folosescu nu numai tote confessiunile, ci si multime
de comune cetatiene, corporatiuni private, chiaru
capitalisti particulari de fondurile destinate pentru
institute de cultura. Se cutedie unu ministru ori-
care a porunci Calviniloru sau Serbiloru, ca ce se
faca cu venitul fonduriloru proprii, se cutedie a
le dice: Nu voiu se ajutati scole catholice, nu
reformat, nu orthodoxe, nici nationali serbesci,
nici croatice, nici nemtiesci, nu de specialitati, nu
de cutare. S'au incercatu ministrii dara si-au mai
datu si de alti omeni, nu totu ca in Caransebesiu
ori in Bozoviciu.

Asia dara comunele potu se dica: fondurile
sunt proprietatea nostra, cu veniturile facemu aceea
ce ne-a consiliatu monarhulu: facemu scole natio-
nali, fiacare in limb'a nostra, era planuri de inve-
tiatura vomu adopta, de care sunt adoptate in
tier'a intriga. Cu acesta comunele din Banatu
aru face numai aceea ce au executatu cameradele
loru din tote celelalte regimente confiniarie, din
Croatia, Slavonia si din Transilvania.

Scimu bine ca mai sunt forte multi intre noi,
carii intre inpregiurarile actuali, sub despotismulu
constitutionale, tinu ca cu cercuri de feru la ca-
racterulu confessionale alu scoleloru, nu din vreunu
bigotismu, ci numai incalditi de o sperantia, ca
sub acoperementulu si scutulu bisericeii se va salva
caracterulu nationale alu scoleloru, prin urmare si
nationalitatea. A cursu multa apa pe Oltu si pe
Murasiu, de candu noi ne-amu perduto acea illu-
siune frumoasa. Dara fiinduca nu amu voi se ni
se inpute ca desgustamu si descuragiamu pe cei
de buna credintia in ale loru illusiuni, eca le vomu
servi si noi cu cateva argumente pentru caracterulu
vechiu confessionale ale scoleloru din regi-
mentele confiniarie.

(Va urmă.)

Foisor'a „Observatoriului“.

Episod din vietii episcopului Ioanu Popp de Lemeni.

(Urmare.)

V. Confirmarea din partea monarhului.

Inainte de alegere guvernulu agitase multu pe
sub mana prin omenii sei pentru Isidoru Alpini; insasi
alegere a decurse in ordine perfecta. Ioanu Lemeni avu
179, Isidoru Alpini 20, canoniculu Teodoru Popu 8
canoniculu Gavriilu Stoica 3, canoniculu Basiliu Ratiu 2
voturi. Primii trei se proclamara de candidati. Ope-
ratulu alegerei fu luat de catre comissarii, inaintatu
la guvernulu spre a'si da opiniunea sa si a'lu subterne
monarhului, pentru ca Mai. Sa se confirme pe unulu
din acei trei.

Intre cei 16 membrii ai guvernului se esca o
lupta infocata asupra candidatilor. Toti recunoscea
calitatile lui Lemeni; maioritatea inse era cu totul
contra lui; ca-ci dicea ei: De si Lemeni are tote cali-
tatile, dara in cei 10 ani pre catu a fostu secretariu,
a causatu guvernulu multime de neplaceri prin dese
recure la cabinetulu din Vien'a. In fine totusi se
induplecara a recomanda totu pe Lemeni, pentru-ca se
temea, ca nu cumva in casulu oppusu betranulu impe-
ratu se respinga votulu colectivulu alu guvernului si prin
acesta se'lu blamodie. Au mersu inse pe sub mana —
buna ora, cumu se face si in dilele nostre, denuntiari
voluminoase, intre care cele mai grose calumni erau, ca
Lemeni ar fi epilepticu si orbetiu. Imperatulu inse,
care chiaru si la betranetie avea memoria prea buna,
apucase a'lu cunoasca dela Clusiu in a. 1817 si asia in
23 Augustu 1832 ilu si confirma.

In urm'a confirmarei, nou alesulu episcopu caletori
la Vien'a spre a depune in manile monarhului

juramentulu homagiale. Dupa terminarea solemnitatii
usitate imperatulu 'i dise in limb'a latina: „Nonne,
Ego te vidi Claudiopoli in templo vestro, et tunc dixi
tibi, esto bono animo, mox melius erit; ecce jam ad im-
pletum est. Adeca: Asia e ca eu te-am vedutu pe
tine la Clusiu in biserica voastra, si atunci ti-am disu
se fi cu voia buna, ca va fi si mai bine; eca ca ti s'a
implinitu.

Este totu usu vechiu, ca la acea ocaziune archie-
reulu confirmatu descoperia monarhului calamitatile
clerului si ale natiunei prin graiulu viu. Imperatulu
dupa ce le asculta, dise episcopului se marga si se'i
aduca in scrisu tote plansorile sale. In alta di episco-
pulu a si alergatu la a dou'a audientia. In momentele
candu era se'si presente memorialulu, imperatulu incepu
se'i recitedie punctu de punctu cate audise cu o di
inainte din gur'a episcopului; apoi laudandu-se pugiu
'i dise totu latinesce: Nonne ego bonam habeo memo-
riam? Dupa aceea ilu factu se'si citisca memorialulu:
„Legas ea quae scripsisti.“ Dupace ilu termina 'i dise
era: „Tamen tu bonos habes oculos et tamen tu Mihi
descriptus es quae coecus.“ Cum ai dice romanesce:
Apoi ca tu ai ochi, si totusi ei mi te-au denuntiatu ca
esci orbu.

Lemeni era ceva scurtu de vedere, ca si nenum-
rati alti literati si scriitori, de aproape inse vedea forte
bine, cumu este natura miopiceii, candu din contra
presbitii vedu departe, dara nu potu citi nici scrie sau
cose fara ochilari. Elu ambla si cam strimbu de ume-
rulu dreptu din caus'a siederei la scrisu in decimi de
ani. Din acestea doue defecte cauzate prin labore ne-
curmata, adversarii lui 'i scornira alte din cele mai
periculoase, nu numai spre a'i inpedeca confirmarea
prea inalta, ci a'lu lipsi si de preotia si a'lu nimici, cu
totulu. Atatu departe e in stare se marga reutatea si
resbunarea omenesca, provocate nu numai de ura per-
sonale, ci in casu ca acesta si de ur'a institutiuniloru
religiose, de pism'a dracesca pentru inaintarea clerului
gr-catholicu, in fine si de frica vrasmasiloru natiunei
romanesci, ca nu cumva prin progresele clerului se fia

ajutata si natiunea romanescă intru scuturarea si sfar-
marea spurcatulu jugu alu sierbitutei civile si politice.

In acea audientia din urma imperatulu Franciscu
factu episcopului Lemeni cele mai frumoase promisiuni,
'i adaose inse, ca tote punctele de napastuire si tote
cererile coprinse in memorialu are se le transpuna spre
desbateru la diet'a Transilvaniei, a carei deschidere
tocma se astepta. Lemeni era mare amicu alu constitu-
tionalismului, nu inse alu aceluia, care se practica pe
atunci in Transilvania, din acea cauza densulu nu a
simtitu nici-o bucuria, candu audi dela imperatulu,
ca memorialulu seu are se ajunga la dieta, era urma-
rile au si justificatu temerile lui, precum se va vedea
mai la vale.

VI. Hirotonirea si instalarea.

Generatiunile moderne abia potu se'si faca o idea
despre mersulu incetu alu lucrurilor inainte cu 40 si
cu 50 de ani, precum candu necum se fia vorba de
telegrafu, dara nu erau nici macaru drumuri asternute
si post'a cea mare ambla numai de cate doue ori
pe luna din Transilvania la Vien'a. Dela alegerea
lui Lemeni pana la hirotonirea lui a trecut mai bine
de unu anu. Abia in 9 Iunie 1833 Ioanu Lemeni fu
hirotonitu in Oradea mare de catre memoritorulu epis-
copu Samuilu Vulcanu. In 13 Iuliu se intempla
solemnitatea instalatiunei, la care erasi si adunase clerulu
ca la orice sinodu, era comissarii au fostu cancelariulu
com. Lad. Lazár si com. Ignatiu Haller, prefectu alu
comitatulu Cetatiei-de balta, ambii omeni buni ai epis-
copului si-ca prin o mare esceptiune, bine-voitori ai
romaniloru.

Cu ocaziunea instalatiunei se tinu si sinodu; ac-
tele aceluia sunt publicate si cunoscute. Acolo se lua
in discussiune si darea in arenda a dominiului Cutu
(distantia de 1 ora dela cetatea S. Sebesiu), care este
proprietate a seminarului. Acelu dominiu ilu tinuse
episcopulu Ioanu Bobu cu arenda numai de 3000 fl.
v. a. de Vien'a; episcopulu Ioanu Lemeni promisese acea
suma in 3000 fl. moneta conv. = 7500 fl. val. vien. si

Informațiune

despre asupririle comisse asupra fostilor iobagi din Transilvania in afaceri de rescumperarea decimelor si altoru prestatiuni din vii, cu aplicarea arbitraria a art. XXIX 1868 si a Instructiunei ministeriale din 7 Aprilie 1869.

(Urmare.)

Membrii forului de arbitrii, apoi plenipotențiutul pretendentului de dreptul șolgabireului Teleky Jozsef, parte de a dreptul, parte prin unu deregatoriu dominalu Pennkovsky si prin notariulu comunulu Filp, — au storsu asia dicundu, prin amenintari si promisiuni — subscrierea protocolului de incuviire dela vreo 20 insi. Mai anteiu au castigatu pe judele (primariulu) comunulu, caruia apoi iau urmatu ceilalti, inse 15 insi, parte au declarat ca nu vreau se scia nimica de incuviire, parte s'au retrasu in tacere pe la casele lor.

Acestia au fostu urmatorii: Josef Birthelmer, Josef Hohm, Vasile Armeanu, George Popa, Trifan Popa, Filimonu Plesiu, Johann Hohm, Joanu Barsanu, Todoru Voicu, Ilia Filipu, Maftimu Staicu, George Plesiu, Jonu lui Petru Barsanu, Marianu Angyel si Maria Ungureanu.

Acestia nici au pus degetulu, nici au scrisu, si totusi apar subscrisi in protocolulu de incuviire. Trei insi sciau scrie.

Intre cei ce s'au inoitu (de sila) la incuviire se afla 2 insi: Johann Brenner si Martin Platzner, carii nici n'au fostu iobagi de ai lui Pausz, nici au tinutu vreodata vii de a le acestuia si totusi au fostu siliti se platésca clironomiloru lui Pausz o suma de rescumpararea viiloru pe care nu le-au avutu. La acea blastematia presedentele arbitrilor a respunsu: „Nu face nimicu.“

Si pentru-ca tovarosii'a cum dicu slavii, cardasii'a cum dicu turcii, pajtaskodás ungurii, se fia perfecta, pretiutori ai viiloru de rescumparatu se iau de regula proprietarii vecini sau ciocoiu lor, interessati fresce pentru pretiuri catu se pote mai exagerate, si asia o mana spala pe alt'a.

In casulu de facia a intervenitu ca expertu deregatoriulu (ciocoiulu) curtiei domnesci din comun'a vecina Presac'a; apoi cu 2 septemani mai tardiu a intervenitu la licidarea sumei de rescumperare pentru domnulu de pamentu din Presac'a, — ciocoiulu curtii din Gusu. Din acea cameraderia de proprietari si ciocoi a resultatu apoi pe calea cea mai scurta, ca productulu fiacarei vii de cate 1 jugeru (pogonu de cate 1600 stanjini patrati) fu luat cu 120—140 de vedre sau ferii mici de cate optu cupe, era valorea mustului de vinu cu cate 1 fl. v. a. adeca exagerata preste mesura si cu atatu mai virtosu, ca-ci precum este prea bine cunoscutu, dela anulu 1863 viile din Transilvania niciodata n'au datu cultivatoriloru venitu mai multu, decatu abia plat'a muncii lor, ba in mai multi ani nice atata. Din acesta cauza cei mai multi locuitori, cari au cultivatu vii boieresci, sunt prea gat'a de a le restitui si a scapa de ele, ceea ce se prevede si in legea desu citata din anulu 1868.

mai adaoe dicundu: Apoi fratiile vóstre sciti, ca bietii clerici esu din seminaru numai cu ce este pe ei. Eu voiescu ca dupa ce'i voui hirotoni, se mai ajutu pe fiacare cu cate 30 pana in 50 fl., ca se aiba pe ce se cumpere preoteseloru cépsa. *) Acesta placu sinodului si se inoi, era episcopulu isi tinu cuventulu.

Intre acestea transpositiunea dominiilor, alu celui episcopescu, alu monastirei, respective alu școleloru si alu seminarului clericiloru, din administratiunea fiscalu in a episcopulu se facu in buna ordine si fara dificultati mari.

VII. Visitatiuni canonice.

Se intielege si nespusu de noi, ca la episcopulu Joanu Bobu in vreo 25 de ani din urma ai pastoriei sale nu a potutu fi vorba de visitatiuni canonice, ca-ci tocma se se fia decisu densulu in etate de 70—92 de ani a caletoru pe drumuri desfundate, prin munti si dealuri, gubernulu inse din acelea timpuri vedea cu ochi rei orice caletoria a unui episcopu romanescu afara din residentia sa, afara numai daca i se comandá dela curte pentu vreunu scopu órecare. Cum se intindea diecesea preste tota Transilvania, se aflau unele tinuturi, in care nu se vediu se nici-unu episcopu in 50—60 de ani, si chiaru in acelea dominá si selbataci'a cea mai mare. In comitatulu Hunedórei si in partea muntosa din alu Albei din dilele lui Horia nu se mai vediu se episcopu, era atunci fusese tramisu episcopulu Gerasimu Adamovicu dela Resinariu, ca se inapace pe poporu. Dara tocma in acelea comitate si mai virtosu in alu Hunedórei curgea lupt'a cea mai inversiunata intre magiarii fruntasi romano-catholici (latini) si intre calvini asupra confessiuniloru religioase romanesci. Calvinii alu caroru superintendente dominase absolutu 145 de ani preste metropolitu, candidandu'i elu preoti, punendu'i elu protopopi, deschidiendu'i totu elu sínódele,

*) Asia se dice pe la Clusiu la ceea ce pe airea se dice caitia, boneta.

Daca li se espicá ómeniloru legea si instructiunea ministeriala, ca le stá in dreptu a renuntiá la proprietatea acelu vii si a le lasá in proprietatea pretendentului, ei s'aru fi inoitu de siguru. Tóte viile iobagesci din Gusu nu au pretiu nici de 2000 fl. si totusi s'au licidatu ca rescumperare de decima preste 6000 fl. v. a.!

Unu alu 2-lea casu analogu, cu celu de susu, s'a petrecutu totu in acea comuna Gusu, cu urmatórele variatiuni:

Au pasitu ca pretendenti (actori) eredi lui Borosnyai Lukáts János respective Bartsay Maria, nascuta Borosnyai; era ca comissariu subprefectulu Teleky Josef, care in casulu aratatu mai susu facuse pe avocatulu Clotildei Möckel, nascuta Pausz.

Cererea (insinuarea) pentru rescumperare s'a prezentatu in 30 Octobre 1872 adeca cu mai multu de doi ani mai tardiu, decatu cum prescrie §. 26 art. 29. 1868 pentru presentarea actiunei la judecatoria.

In protocolulu ddto 25 Aprilie 1873 compusu de comissariu cu ocaziunea primei sale esiri in comuna (fara a fi datu de scire ómeniloru), stá apriatu, ca ómenii au facutu urmatórele esceptiuni: „ca viile sunt iobagesci; — ca proprietarii, au primitu desdaunare din fondulu tierii.“ Cu ocaziunea acesta, altu ceva nu s'a facutu.

In 16 Augustu 1873 a esitu comissariulu din nou la faci'a loculu érasu pe neasteptate, cu care ocaziune ómenii m'au alesu pe mine de arbitru alu lor.

In 31 Augustu 1873 m'a invitat comissariulu Teleky Josef la pertractare pe 3 Septembre 1873; atunci inse eu iam respunsu de locu prin espressu: ca sunt inpedecatu prin alegerea de Metropolitu, care era se se intemple in 7 Septembre 1873 si l'am rogatu, se defiga alta di de pertractare, elu inse au aflu ca va fi mai bine se me destitue pe mine celu alesu de catra sateni din buna voi'a lor, apoi in loculu meu a denumitu elu insusi unu arbitru plenipotentu cu manifest'a calcare a dreptulu, a legii si datoriei sale, fara a me incunoscintiá pe mine si pe locuitori.

Asia constituitulu sau octroatulu foru de arbitrii au esitu in 3 Septembre 1873 la faci'a loculu, si cu tóte ca fostii iobagi nu au vrutu se se demita in pertractare, — au judecatu pe fostii colonii se rescumpe 48 acóve (vedre unguresci = 5 vedre ardeleni) cu cate 4 fl. v. a., se platésca si spessele cu 43 fl. v. a.

Ca se li se taie calea bietiloru ómeni de a se folosi de remediile legali, colegiulu de arbitrii a denegatu ómeniloru estradarea sententiei, a inaintatu numai de a dreptulu tóte actele la tabl'a regésca, (Curtea de apellu). Acea inse incunoscintiata prin avocatulu Dr. Racuciu pe cale telegrafica despre neaudit'a calcare de lege si spoliatiune in vederata, prin sententi'a sa din 27 Septembre 1873 Nr. 512 au cassatu tota pertractarea, si a ordnatu

ocupandu'i ori-cate parochii si biserici romanesci i placeau lui, nu puteau se suferi, ca rom-catholicii ajutati fresce de curtea imperiale si de magnatii catholici, se apuce in Transilvania pe de asupra si prin unirea romanilor cu biserica Romei se si inmultésca numerulu, prin urmare si autoritatea. Consiliarii catholici din gubernulu tierii formau totu-odata asia numita comisiune catholica, care isi arogá dreptu de patronatu si preste biserica gr-catholica, din care cauza se si escau destule conflicte cu Blasulu. Dara conflictele cele mai funeste pentru romani erau acelea produse prin rivalitatea senioriloru feudali calvini si catholici. In comitatulu Hunedórei se parea ca predomina calvinii, mai incóce in Alb'a catholicii. Fiaccare din ei pretindea ca in parochiile unde aveau iobagi si unii si altii, episcopulu respectivu se hirotonésca pre cate unu clientu de ai lor; apoi cu ocaziuni de acelea se pornia si proselitismulu; r-catholicii lucrau pentru gr-catholici, calvinii pentru greco-resariteni, atatu cu scopu de a debilitá catholicismulu, a face si in mania curtiei imperiale catholice, si totu-odata ca se scape de indatorirea de a provede pe preoti cu asia numite portiuni canonice sub care in Transilvania se intielegu agrii de semenu si fenatie. Este adeca sciutu, ca mai alesu dela Maria Teresi'a incóce (1740) curtea imperiale midilocise si storsese de sila de mila dela domni feudali si dela comune portiuni canonice pentru mai multe sute de preoti gr-catholici dela 15 pana la cate 20, pe alocurea si 30 de juguri (pogóne) candu din contra, pentru bietii preoti greco-resariteni curtea imperiale nu ingrijia de locu, si in urmarirea acelei erori politice care era productulu alu zelului seu religiosu, erau lasati la discretiunea calvinilor, carii pana pe la 1848 mai aveau fruntea se propage grosulu neadeveru, ca doctrinele biserice gr-resaritene aru fi identice cu cele calvinesci, si ca ambele confessiuni aru diferi numai in ritu (cruce, icóne, serbatori, liturgia si o suta altele).

(Va urmá.)

alta cu intervenirea mea, ca arbitru din partea ómeniloru.

(Va urmá.)

Revista politica.

Sibiu, 23 Martiu st. n. 1880.

Joi'a trecuta M. S. Imperatulu au primitu intre altele si deputatiunea felicitatóre, esmisa din sínulu ambeloru camere ale parlamentulu ungurescu. La alocutiunea acelei deputatiuni Imperatulu au respunsu in terminii urmatori:

„Multumimu magnatiloru si deputatiloru Ungariei pentru omagial'a loru gratulare si pentru sincerele si bunele loru dorintie. Ele sunt de unu pretiu fórt mare pentru Mine si pentru fiulu meu, mostenitoriulu de tronu, pentru ca vediu in ele o noua proba a fidelei aderari si a acelei legaturi, care alipesce pe iubít'a Mea Ungaria de cas'a si de famili'a Mea. Si inpregiurarea aceea o consideramu ca unu fericitu indiciu, pentru sant'a aliantia ce va avea a se incheia, ca alegerea de ánima a fiului Nostru au caditu asupra nepótei fericitulu Nostru unchiu, de a le carui merite eternisate pe paginile codului de legi, isi aduce aminte cu recunoscintia si generatiunea actuala. Nu me indoiescu ca tier'a va intimpiná pe nepót'a cu aceeași simpatia, cu care l'au intimpinatu pe fericitul mosiu, iubindu'lu si adorandu'lu; ca dens'a in mijloculu d-vóstra nu se va simti ca o straina, ci va afla aci scump'a patria a amorului. Comunicati acestea dise celoru ce v'au tramisu, inpreuna cu caldurós'a mea salutare regésca.“

Ambele parlamente dualistice si-au luat vacantie de st. Serbatori. Acuma ca si pe tempulu ferieloru de Craciunu ale Reichsratului, press'a antigubernamentalá érasu au incéputu a colportá o multime de sciri nefavorabile cabinetulu Taaffe. Asia se afirma ca exista o scrisa ministeriala acuta, ca ministrii sunt desbinati intre sine si nemultumiti cu politic'a si atitudinea presedintelui de consiliu si altele multe.

De si foile gubernamentale desmintu tóte acestea sciri, totusi nu se pote negá, ca situatiunea cabinetulu Taaffe este fórt critica si departe de a intruni elementele si conditiunile necesare, pentru ca positiunea sa se fia consolidata si politic'a sa firma si fructificatóre. Nu vomu fi deci nici-decum surprinsi, deca mai curendu séu mai tardiu, comitele Taaffe se va reintórce érasu la postulu seu de gubernatore in Tirolu, pentru ca se meditedie in tota linistea, asupra causerulu si influintiiloru ce au contribuitu si l'au inpedecatu, a isi implini frumós'a missiune de a inpacá nationalitatile din imperiulu austro-ungaru.

Gubernulu d. C. Tisza, care este mai pučinu delicatu si scrupulosu ca acela alu comitelui Taaffe, isi continua cu poteri concentrate politic'a sa necrutiatóre in contra nationalitatiloru nemagiare. Asia in siedinti'a din 20 l. c. ministrulu ungurescu de culte si instructiune au depusu intre aplaocele frenetice ale deputatiloru, pe buroulu dietei noulu proiectu de reorganizare a școleloru medie, adeca a gimnasiiloru si a școleloru reale. Acelu proiectu de si pretinde a fi unu proiectu de reorganizare, in realitate, nu va fi si nu este altceva decatu unu nou atentatu de a magiarisá si școlele, medie asia, precum s'au incercatu a o face acum unu anu cu faimosulu proiectu de lege referitoru la introducerea limbei magiare in școlele poporale confessionale.

Ce voru dice óre la acesta noua mesura parintésca acei Diogeni romani, cari umbla di si nópte cu felinariulu aprinsu, pentru ca se aflu unu Modus-vivendi intre ultragiat'a si persecutat'a natiune romana si intre dictatur'a terorisatóre a d. C. Tisza, infricosiatulu sfarímetoriu alu nationalitatiloru? Respunsu la acesta intrebare ni ilu voru dá si noue si loru evenimentele viitoare.

Denumirea archimandritulu Dr. Silvestru Morariu de metropolitu alu romaniloru gr.-or. din Bucovin'a a facutu o inpressiune fórt buna nu numai asupra fratiloru nostrii din Bucovin'a, dar si asupra tuturor romaniloru din monarchi'a austro-ungara. Cu atatu mai nemultumiti inse sunt cu acesta denumire, nemtii centralisti din Vien'a si jidanii din Bucovin'a, cari nu se sfiescu a face grele inputari si inpertinente observari comitelui Taaffe, pentru ca au avutu curagiulu nepatrioticu, de a recomandá Imperatulu pe unu barbatu ca Morariu, care au comisu crim'a de a se nasce romanu si a se luptá cu unu curagiu rar si cu unu zelu neadormitu, pentru conservarea atatu de multu perichitatulu elementu romanu din frumós'a si nefericit'a Bucovina.

Noi din partene, felicitamu din totu sufletulu pe fratii nostri din Bucovin'a pentru acesta denu-

mire, felicitam cu caldura si cu tota sinceritatea si pe noul metropoliu si 'i dorim ca atotu-poternicul D-dieu se 'i daruiesca multi ani de viatia, pentru ca se isi poata implini dificil'a si sublim'a sa missiune, adeveratu apostolica, cu care l'au insarcinatu Provedinti'a divina.

In politic'a esterna situatiunea este incordata si de o sensibilitate nervosa. Principele de Bismark si-au concentratu tota activitatea sa pentru de a isola pe Russi'a. Circuladia combinatiuni mai multu seu mai puçinu acreditate, ca si caletori'a ministrului-presedinte romanu J. C. Brateanu la Vien'a si Berlin ar avea intre altele si acelu scopu, de a se precisã positiunea Romaniei in casulu unui conflictu germano-russescu.

Relatiunile amicabile ce domniserã intre Franci'a si Russi'a s'au cam alteratu, in urm'a incidentului de neestrada a nihilistului Hartmann, despre care guvernulu russescu afirma, fara ca se fi probatu pana acuma, ca elu este autorulu seu unulu din autorii atentatului dela Moscva asupra Tiarului.

Angli'a se afla coprinã de frigurile si agitatiunile electorale pentru noulu parlamentu.

Gubernulu Italiei au datu in parlamentu declaratiuni linistitoare pentru ingrijatulu seu vecinu austro-ungaru, din caus'a agitatiunilor politice ale comitetelor „Italiei irredente.“

Miscarea nihilistilor din Russi'a se pare ca face o pauza asia numita „artistica“, pentru ca se lase tempu dictatorelui Loris-Melicow a isi incerca noroculu si cu experimentele sale politienesce.

Caletori'a d. J. C. Brateanu, primu-ministru alu Romaniei.

Relativu la acesta caletoria, „Press'a“ acreditatulu organu alu actualului ministru de externe d. B. Boerescu publica inspiratulu articolulu de mai la vale, pe care ilu recomandam onor. nostrii cetitori si cu deosebire celoru pessimisti. Acelu articolu dice:

„Organele opozitiunei comentesa in totu felulu plecarea d-lui J. Brateanu la Berlin, si nu se sfiescu a afirma, unele in modu indoiosu, altele in modu pozitivu, ca acesta caletorie are unu scopu politicu, si a-nume acela de a contracta o aliantia cu Germani'a.

Suntemu in positiune a da cea mai categorica desmintire unoru asemenea afirmari.

Ne miramu, cum organe, cari se pretindu seriose si patriotice, impingu spiritulu de opisiune pana a respandi si a acredita nisce fapte, de cari nu aru putea profita de catu acia, cari dorescu a vedea incurcata si compromissa positiunea politica a tieiei. Daca celu puçinu aru avea nisce fapte, nisce probe, pe cari se se sprijinesca asemenea asertiuni, inca amu mai intielege tactic'a; ea ar putea fi macaru scusabila. Inse nici unu altu faptu nu exista de catu acela alu caletoriei primului ministru.

Ei bine, pe ce se basesa opozitiunea, spre a trage asemenea conclusiuni din acestu faptu? La Berlin se discuta astadi aplicarea conventiunei nostre pentru rescumperarea calilor ferate; este, adeca, in jocu unu interessu romanu de 245 milioane franci. Ce lucru anormalu si neobicinuitu este de a vedea pe presedintele consiliului ca merge si elu la fati'a locului, candu unu asemenea mare interessu este in jocu, pentru a contribui la cea mai repede executare a acestei conventiuni? Pana ce ea nu va fi inca inregistrata la Tribunalu, nu se poate considera ca complectu formata. Nu este ore logicu, si prea naturalu, ca, pe langa comisarii nostri, se marga si ministrulu, care, ca presedinte, are si cea mai mare raspundere, spre a starui ca acesta inscriere in registre se se poata face catu mai iute si mai regulatu?

Daca, dintr'o intemplantie ore care, daca din caus'a intrigelor de bancheri, cari potu exista la Berlin, ca si pretutindenea, nu s'ar putea face inscrierea in registrulu dela Tribunalulu din Berlin, nu ar fi fostu totu opozitiunea care ar fi strigatu, ca ministri au fostu negligenti, ca nu s'au dusu nici unulu din ei la fati'a locului spre a priveghia si a grabi operatiunile executarei? Acum inse, ca primul ministru isi indepliniesce o datorie elementara, ce 'i este inpusa in fati'a unui interessu de 245 milioane, eta totu opozitiunea ca critica acesta, si acusa, si calomniessa pe ministru cu scopuri politice si ascunse!

Noi inse, precum amu mai spusu si alta data, repetam si acum, ca guvernulu nostru nu are nici se prejudice fiitorulu, nici se si perdã libertatea sa de actiune. Elu are se observe, se si mantina positiunea care s'a creatu tieiei prin tractatulu din

Berlin, se stea in reserv'a cea mai respectuosa catra tote poterile, si se accepta evenimentele. Natur'a actiunei sale fitore va depinde de aceste evenimente si de interesele ce voru fi in jocu. Inse, in tote casurile, repetam si astadi: actiunea unui gubernu romanu, cu minte si prudentu, nu poate fi de catu de defensiva si de conservarea positiunei creata noua prin tractatulu dela Berlin. Cu modulu acesta, nu potemu fi unu motivu de nelinise si de amenintare pentru nimeni. Nu prin aliantie anticipate si secrete — alu caroru secretu nu poate dura de catu cate-va zile — se apera interesele si esistenti'a unui poporu micu, si care tine la a sa conservare, ci prin o atitudine prudenta, demna si otarita, de a sta in limitele tractatelor si ale acelei conservari.

Opozitiunea inse cu bogatulu seu arsenalu de arme tocite, este libera a ne alia, candu cu lig'a balcanica, candu cu Austri'a, candu cu Germani'a. Aceste juvenile ale sale jocuri devinu neofensive in fati'a realitatii. Ele nu potu schimbã aceea ce exista, adeca politic'a guvernului: care este cea nationala si cea traditionala.

(„Press'a“).

A septeia adunare generala ordinaria a institutului de creditu si de economii „Albin'a“,

tinuta in 19 Martiu st. n. 1880.

Presedintele societatii dnulu Jacobu Bologa deschide adunarea la 10 1/2 ore inainte de amedi, constata presentia a 30 actionari, cari represinta 178 voturi, cum si ca sunt depuse cu totulu pentru participare la acesta adunare 684 actiuni; denumesce in sensulu §. 25 din statute pe Dd. Dr. Jllariu Puscaru si Dr. Aurelu Brote de notari, era de scontatori pe Dd. Constantin Stezaru si Dr. Josifu Hodosiu si declara adunarea in sensulu §. 26 din statute de constituita.

In sensulu publicatiunei de convocare dtto 24 Ianuariu 1880 presedintele pune la ordinea dilei raportulu anualu alu directiunei. Directorulu executivu d. Visarionu Romanu da cetire acelu raportu in urmatoriulu coprinu:

Onorabila adunare generala! Incepemu raportulu nostru asupra gestiunei anului 1879 — alu septeia in vieti'a societatii nostre — cu inbucuratore constatare, ca rezultatele operatiunilor in acestu periodu sunt noue probe pentru prosperitatea crescenda a institutului nostru.

Referintiele generale ale pietiei de bani din anulu trecut ne au creatu o situatiune noua — manifestata in abundanti'a constanta de capitale. Acesta inse ne-a ingreunatu investirea fructificatore a fondurilor nostre. De trei ori in cursulu anului amu trebuit se reducem interesele la depuneri. Din aceeași causa, creditulu de reescomptu alu institutului a remasu mai in totu anulu nefolositu, era contulu efectelor, dupa cum arata bilantiulu a crescutu.

Cu tote aceste ve veti convinge d-loru actionari, ca rezultatele obtinute anulu trecut sunt mai mari, decatu in ori care din anii precedenti.

Situatiunea mai susu descrisa si-a avutu inse si partea ei buna, ea a fostu favoritoare emisiunei scrisurilor fonciari ale institutului nostru, si ca se potemu incepe acesta operatiune inca in primele luni ale anului 1880, amu separat in bilantiulu ce ve presentam astadi, fondulu de garantia de fl. 200,000 alu scrisurilor fonciari prescisu in §. 4 alu articolului de lege XXXVI din anulu 1876 si in §. 97 alu statuteloru nostre.

Prin acesta inse vedemu astadi realizata principal'a intentiune a initiatorilor societatii nostre, espressa in programulu loru din lun'a Iuliu 1871, cum si a dorintiei manifestate in actele adunarilor nostre generali de atunci incoca mai in fia-care anu.

Credemu, ca prin acesta noua resursa, capitalele cerculante ale societatii nostre se voru inmulti in venitoriulu de aproape in proportiuni mai mari ca in trecut, si ca institutulu nostru va fi in stare a multumi in mai mare mesura trebuintiele de creditu agricolu la poporulu nostru.

Premitiendu aceste, ne luam voia a espune in cele urmatoare tabloul situatiunei singuraticelor rami de operatiune in periodulu gestiunei nostre:

I. Depuneri.

Cu finea anului 1878 erau la institutu
566 depuneri in suma de fl. 485,522.75
In decursulu anului 1879 au mai
urmatu
370 depuneri in suma de fl. 491,609.62
astmodu totalulu acestui ramu
in 1879 a fostu de
936 depuneri in suma de fl. 977,132.37
din aceste s'au radica in de-
cursulu anului
261 depuneri in suma de fl. 383,838.95
remanendu starea lor cu 31
Decembre 1879 de
675 depuneri in suma de fl. 593,293.42
cu 107,770.67 mai mare ca in anulu trecut.

II. Escomptulu de schimburi.

Starea portfoiulu nostru cu finea
lunei Decembre 1878 a fostu de
2236 schimburi in valore de fl. 609,073.50
in decursulu anului 1879 s'au
escomptatu
4301 schimburi in suma de fl. 1.175,515.29
deci starea totala a portfoiului
in 1879 a fostu de
6537 schimburi in valore de fl. 1.784,988.79
din aceste au esitu in decur-
sulu anului
4552 schimburi in suma de fl. 1.210,778.06
remanendu starea portfoiului cu
finea anului 1879 de
1985 schimburi in valore de fl. 574,210.73
cu fl. 34,862.77 cr. mai mica ca anulu trecut. Acesta
reducere isi afla explicarea in desvoltarea ce s'a datu
ramurilor creditelor ficse si inprumuturilor ipotecari.
Pre-cum arata bilantiulu, amu amortisatu din port-
foiulu de schimburi sum'a de fl. 4,378.06 cr. ca dubiosa.
Acesta inse nu e a se privi de perdere factica, pentru
ca precum din dubiosele anilor trecuti ne-au succesu
a asigura incassarea unor'a, asia, credemu ca o parte se
va realisa si din cele de acum.
Este bine inse, ca la compunerea bilantiului socie-
tatii nostre se tinemu in totdeauna la principiulu nostru
de rigore si de soliditate.

III. Creditulu opotecariu.

Inprumuturile ipotecari au statu la finea anului
1878 din
85 obligatiuni in suma de fl. 29,287.99
la cari in decursulu anului s'au
adaosu
40 inprumuturi in suma de fl. 20,617.—
starea totala in anulu 1879 a
fostu de
125 inprumuturi in suma de fl. 49,904.99
In decursulu anului s'au respunsu
7 inprumuturi, cari inpreuna cu
ratele platite dau sum'a de fl. 8,232.29
remanu deci cu 31 Dec. 1879
118 obligatiuni in suma de fl. 41,672.70
cu fl. 12,384.71 cr. mai mare ca anulu trecut.
Pe venitoru prin esmissiunea de scrisuri fonciari
acesta are se fia principal'a operatiune a institutului
nostru.

IV. Creditele ficse

au statu la finea anului 1878 din
134 inprumuturi in suma de fl. 57,347.20
in decursulu anului s'au mai
acordatu
58 inprumuturi in suma de fl. 51,680.—
starea totala in anulu 1879 a
fostu de
192 inprumuturi in suma de fl. 109,027.20
din care in decursulu anului
s'au restituitu
4 inprumuturi si rate in suma de fl. 26,907.86
remanu deci cu 31 Dec. 1879
188 obligatiuni in suma de fl. 82,119.34
cu fl. 24,772.14 cr. mai mare ca anulu trecut.

V. Reuniunile de creditu.

s'au redusu dela fl. 41,426.63 cr. in care stare s'au
aflatu cu inceputulu anului, la fl. 36,321.50 cr., era
fondulu de garantia cu interesele lui pentru acestu restu
de pretensiuni e de fl. 23,376.48 cr.

Reverimentulu cassei de preste anu a fostu
urmatoriulu:

Intrate fl. 1,977,587.97
Esite fl. 1,985,436.47
Totalu fl. 3,963,024.44
cu fl. 99,387.72 cr. mai mare ca in anulu precedentu.
In toti ramii de operatiune sau realizatu prin
institutu in anulu 1879 — 4411 inprumuturi in suma
de fl. 1.250,344.29 cr. (Va urma.)

Sciri diverse.

— (Scrisurile fonciari ale „Albinei.“)
Consiliulu bursei de marfuri si efecte din B.-Pest'a
aduce la cunoscintia publica, ca s'au incuviintiatu notarea
oficiosa a cursului pentru scrisurile fonciare de 100 fl.,
500 fl. si 1000 fl. cu dobenda de 6% ale institutului
de creditu si economii „Albin'a“ din Sibiu.

— (Noulu diariu „Luminatoriulu.“) acarui
aparitiune in Timisiora o amu fostu anuntiatu la tempulu
seu, si-au espedatu numerulu seu de proba, aparutu in
5 17 Martiu a. c. Pana la Aprilie numitul diariu se
va tipari numai odata pe septemana, era dela Aprilie
incolo de doue ori. Din partene, salutamu pe noulu
diariu cu tota colegialitatea, dorindu'i succesulu celu
mai completu. Se fia bine-venitu!

— (Albumulu macedo-romanu.) Sunt rogati
toti d-nii, cari au promissu colaboratiunea la acesta
carte, adeveratu monumentu de filantropia, se grabesca
a tramite articolele d-loru, ca-ci preste 15 zile se va
pune supt pressa, ca se apara de Pasce celu mai tardiu.
V. A. Urechia.

— (Necrologu.) Augustinu Bela, studentu
de classa a VII gimn. a gimnasiului de statu din
Sibiu au reposatu in 1/13 Martiu a. c. dupa unu morbu

de 14 zile, provenitu din prea mare incordare la studiu, in etate de 19 ani, lasandu in doliu pe iubiti si parinti Joana Bela, not. cercuale in Ghisiac'a sup. si multu doios'a sa mama Mari'a, dinpreuna cu ale sale trei sorori Anic'a, Mari'a si Rosali'a carii-lu jelescu cá pre uniculu lor'u fiu, respective frate.

Inmormentarea s'au facutu in comun'a lui natale Ghisiac'a sup. in 3/15 Martiu a. c. dupa prescisele ritului bisericescu gr.-cath. pontificandu la actulu funebrele parochulu locale gr.-cath. Joanu Velteanu, celebrandu inca doi preoti din vecinatate Joanu P. Vladu din Sialdorfu si Filemonu Orosu din Vecerdu. La acestu actu dorerosu au asistatu nu numai poporul intregu din comun'a sa, consangeni si vecini, dara petrunsi de dorere cátra repaosatulu si simpatia cátra parintii sei tristi remasi, au alergatu multi si din comunele invecinate.

Dupa finirea servitiului divin, parochulu locale au tinutu una cuventare bine acomodata starei repaosatului si a familiei remase in doliu, éra a dou'a cuventare fu rostita de cátra preotulu Joanu P. Vladu in termini sfasietori de ánima, desfasiurandu atátu doliulu parintiloru ce isi perdura pre uniculu lor'u fiu scumpu si iubitu, de care acuma se desparte — cátu si a consangeniloru sei si a intregi comune, care isi pusesse mari sperantie consolatorie in viitoriulu seu, éra intre iertatiunile indatinat nu s'au trecut cu vederea onorabilulu corpu professorale dela care au primitu insuririle sale nobile, isi esprima dorerosu multamit'a sa, luandusi ultimulu remasu bunu; cu deosebire inse, multumescce collegiloru sei pentru simpatia aratata in fapta prin suvenirea trimisa cu reprezentantele Augustinu Colceriu, studente de a VI classa gimnasiala din Sibiu.

Nu potemu retacea simpatia fratiésca manifestata cátra repaosatulu in domnulu si din partea junimei studiósce din clasele superioare ale gimnasiului amintitu, reprezentata prin persóna tinerului numitu Augustinu Colceriu, decorandu'i cosciugulu cu o cununa de flori ne-vestedinde, ornata cu doue pantlice de catifea alba pre care stau cu litere aurite numele repaosatului, éra pe cealalta: „Din partea tinerimei studiósce in semnu de profunda condolentia.“ Totu cu acésta ocaziune trista, ajungendu conductulu funebru la loculu menitu de inmormentare, tinerulu studentu Augustinu Colceriu prin o cuventare corespundiétore au descoperitu inaintea multimei lacramande, dorerea ce o simte conscolarii sei pentru perderea acestui confrate alu lor'u sinceru, iubitu, si stimatu atátu de collegii, cátu si de superiorii sei.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

— (Recunoscinti'a romaniloru.) Diariulu „Egyetertes“ comunica cetitoriloru sei, cá intr'una din zilele trecute deputatulu Ludovicu Mocsary au primitu o frumósca distinctiune. Alegatori romani adeca, din cerculu electoralu alu Selagiului i-au tramisu o adresa fórte frumusu executata, in semnu de recunoscintia, pentru cá Mocsary cu ocaziunea desbateriloru din anulu trecut, asupra proiectulu de lege pentru introducerea invetiamentulu obligatoriu alu limbei magiare in scólele poporale, au aparatu drepturile nationalitatiloru ne-magiare. Adress'a este compusa in limb'a ungurésca, coperita cu subscieriua a 14.000 cetatieni romani, între cari se afla si vicariulu episcopescu Barbolóviciu si au fostu inmanuata d-lui Mocsary prin d. deputatu romanu George Popa, cunoscutulu patriotu si conducetoriu alu romaniloru din Selagiu.

— („In interesulu magiarisarei.“) Precum relatédia unu diariu ungurescu, gubernulu au datu din nou ordinu severu, cá in lun'a viitóre toti acei functionari, cari sunt aplicati la drumulu de feru ungurescu si inca n'au invetiatu limb'a magiara se fia demisi. Acésta scire n'are lipsa de nici unu comentariu.

— (Emigranti la Americ'a.) Din comitatulu Sáros in Ungari'a si cu deosebire din localitatele ce se afla in giurulu Eperiesului, locuite in parte mare totu numai de slavi, au emigratu in tempulu din urma mai multe mii de barbati, femei si copii, apartienetori clasei serace a poporatiunei. Spectacolulu ce ilu ofere aceste fiintie inbracate in sdrentie este sfasietoriu de ánima. Dupa ce ei si-au vendutu pe unu pretiu de batjocura tóta averea lor'u miscatóre si nemiscatóre, se indrépta in cete intregi spre gara, unde isi i-au bilete de drumu până la Hamburg. Pentru de a isi face cineva o idea adeverata despre dorulu de patria trebuie se fi veditu acele scene ce se repetiescu de mai multe ori pe septemana. Tatalu cu totulu desolatu binecuvanta pe uniculu seu fiu, frate inbratiosiadia pe fratele de care se desparte, sociulu cu vocea inadusita de dorere se încérca a isi consoló pe femeia si minoreni sei copii pe cari trebuie se 'i lase inapoi. Se prea intielege, cá prin astfelu de emigratiuni tiér'a perde unu mare capitalu, reprezentatu prin labóre. Pe bas'a datelor autenticce se constata, cá incependu din lun'a lui Septembrie a. tr. si pana astadi din comitatulu Sáros au emigratu la Americ'a cam la optu mii de persóne.

— (Fómete.) Cá o proba a miseriei ce domnesce in comitatulu Sáros ne póte servi si urmatoriulu casu, care se relatédia din Zboró. In 6 l. c. au cadiutu acolo pe o strada o cersitóre si au muritu. Caus'a mortiei au fostu precum s'au constatat — fómea. Repaosat'a a fostu mama a cinci copii minoreni, pe cari acuma 'i astépta aceeași mórte tragica cá si a mamei lor'u, déca cum-va nu se voru aflá ánimu milóse care se ingrijsca de ei. Acesta este in acea localitate alu treilea casu de mórte, causata prin fóme. Si apoi poporatiunea se nu emigredie?

— (Loteri'a arangeata in favorulu Szeghedinului inundatu) au datu unu venitu de 150,000 fl. v. a. din care 120.000 fl. este venitul curatu, care va ajunge la distribuire. Acestu rezultat, dice „Szegei Napló“, pentru aceea au remasu mai pre josu de asteptarile avute, de órece o mare parte a losuriloru n'au afluatu cumperatori.

— (Esecutarea lui Mlodeski.) Inca din diori de diua, dice o telegrama din Petersburg, o multime enorma de ómeni érá intiesata prin stradele pe unde trebuia se tréca atentatorulu Mlodeski. O parte din piatia, pe care avu locu esecutarea érá inchisa; in midiloculu ei se redicá esiafodulu, avendu o inaltime de 20 picióre aprópe; lángha densulu unu stélpu mare cu lantiuri. De esiafodu atarnau doue funii subtiri, una cá reserva. Calaulu, unu fostu condamnatu, inpreuna cu trei arestati, cá ajutóre, érá supraveghiatu de politia. Calaulu fusese condamnatu la munca silnica pe viétia, cu tóte acestea a fostu graciatu cu conditiunea, cá va indeplini functiunea de esecutoru in totu imperiulu, mentinandu domiciliulu in Moscva. Piatia érá inconjurata de câte unu batalionu din regimentulu Preobrajensky, Semenow, Ismailow, si de venatori. Printre cei presinti pe piatia se aflá si generalulu Werder. Cu puține minute mai inainte de óra 11 sosi pe piatia caruti'a cu condamnatulu, escortata de casaci. Inbracamintea lui Mlodeski érá totu aceea din diu'a atentatului. Pe petulu seu érá legata o placa négra pe care i-se descriá crim'a. Figur'a i érá galbena cá cér'a, si érá din candu in candu iluminata de unu surisu ironicu. Cu unu pasu sicuru elu merse spre esiafodu. Áci ilu asteptá unu preotu, ale carui cuvinte le ascultá la inceputu cu unu surisu indiferentu. Mai in urma se mai inblindi, se inchina in tóte partile cátra publicu, sarutá crucea si primi bine-cuventarea preotulu. I-se trase apoi o scufia preste capu si preste partea superióra a corpului si in fine fu condusu susu pe esiafodu; funi'a i fu infasiurata in giurulu gatului si calaulu isi facu datori'a. Lupt'a cu mórtea tinu cinci minute. Pe timpulu esecutiunii fura arestati trei individi bine iubracati, probabilmente evrei, fiindu-cá unu tieranu afirmá cá i-ar fi auditu dicendu: „Ei credu cá au gasitu unu midilocu de gróza pentru noi, inse noi nu ne tememu.“

Dupa unu patrariu de óra aprópe, funi'a fu taiata si cadavrulu fu dusu spre a fi inmormentatu.

(„Romanulu.“)

Bibliografia.

— Au aparutu de subt tipariu si se afla de vendiare la insusi autoriulu brosiur'a „Nepotulu cá unchiu“ comedia in trei acte, tradusa dupa Schiller de Petra-Petrescu. Sibiu 1880. Pretiulu 25 cr. De același se mai afla: — „Biografii románe“, dupa Grube a 50 cr. si „Mandrinu, capitanulu banditiloru,“ novela a 75 cr. esemplariulu, inclusive francatur'a.

● Cura pentru érna. ●

Wilhelm's
THE'A CURATITÓRE DE SANGE
antiartritica si antireumatica
a lui (1) 5 25
Franciscu Wilhelm,
farancistu in Neunkirchen (Austria de jos),
a fostu folosita in fórte multe casuri cu rezultatele cele mai bune, ceea ce se probédia prin mii de scriori de recunoscintia, in contra sioldinei, a reumatismului, a raneloru deschise, in contra reletoru invecitate si permanente, a raneloru care puroiéza neincetatu, ale bubelor pe piele, remase din morburu seculale, bubelor de pe corpu si din fatia, petelor, bubelor siphilitice, inflatureloru de ficatu si spina, dureriloru hemoroidale, galbinare, suferinteloru intensive a nerviloru, a muschiloru si a dureriloru la incheiaturi, greutatiloru de stomacu si de venturi, incuieriloru, ale udului, polutiuniloru, impotentiei la barbati si pótele albe la femei, morburiloru scrofulósce, inflaturi ale ghinduleloru si in contra altoru suferintie. Atestatele la cerere se trimitu gratis.
Pachete impartite in 8 dose se afla cu pretiu de 1 fl., pentru timbru si pachetare se socotescu 10 cr. Pentru de a se apará de falsificatu, se se caute cunoscutele marce brevetate si legalisate in mai multe state.
Se afla de vendiare in Sibiu la d-nii Fried. Thallmayer si I. B. Misselbacher.

● Cura pentru tónna. ●

● Cura pentru vara. ●

● Cura pentru primavara. ●

Ad Nrn 216 S. ex 1879.

(11) 2—3

Concursu.

La institutule diecesane gr.-or. de teologie si pedagogie din Caransebesiu sistemisandu-se unu postu de professura pentru Agronomie cu salariu anualu de 600 fl. v. a. pentru ocuparea acestui postu se escrie prin acésta concursu cu terminu până la **13 25 Aprile** a. c. adeca până la Duminec'a floriloru.

Competentii pentru acestu postu au se isi trimita la Consistoriulu diecesanu gr.-or. din Caransebesiu petitiile instruate cu urmatórele documente:

1. Atestatu de botezu;
2. Atestate scolastice despre studii gimnasiale, reale sau din scólele cetatienesce;
3. Atestate despre studiile de agronomie;
4. Atestate despre eventual'a praxa facuta pe terenulu agronomiei.

Caransebesiu, in 2/14 Martiu 1880.

Episcopulu diecesanu:
Joanu Popasu m. p.

Anunciu de carti.

Acaftistulu prea santei nascatóre de Dumnediu si alte Rugaciuni tiparitu cu litere, legatu finu in piele si auritu	2.50
„barsionu“	4.30
Atlasu elementariu de Istoria natural'a catoru trei domenii in doue-spre-dece tabele, cu peste 250 figuri colorate si textu explicativu in prescurtare. Editiunea II.a. leg.	1.75
Balcesu N., Istoria Romaniloru sub Mihaiu Voda Viteázulu, bros.	2.—
Baritiu G., Dictionariu ungurescu-romanescu	3.—
Bohl Dr. Ioanu, Religiunea din punctu de vedere politico-juridico; dupa traducerea germ. de Silvii Razei	1.70
Catechismulu calvin-sc, inpusu clerului si poporului romanescu sub domnia principiloru Georgiu Rakoczy I si II, transcrisu cu litere latine dupa editiunea II tiparita in anulu 1656, insocitu de una escursiune istorica si de unu glosariu de G. Baritiu	—60
Ceantea Teodoru, Compendiu de geografia universalu. Prelucratu in usulu scóleloru medie si a preparandiloru	1.50
Contess'a Lambertini, fic'a car tinalului Antonelli. Romanu prelucratu dupa date istorice si actele stenografice din processulu contess'e Lambertini contra mostenitoriloru cardinalulu Antonelli in Rom'a. Traducere de L. Grigoritiu. 25 fascióre cu portretulu contess'e	6.25
Cretianu G., Patrie si Libertate, poesii vechi si nóue	1.50
Darea de séma asupra processulu politiciu de presa alu d-lui George Baritiu redact. „Observatoriulu.“ In cestiunea colectelor pentru soldatii romani raniti	—25
Densusianu Ar., Negriad'a. Epopeia nationala. Partea antaia in siese cantu	2.—
Dorulu, culegere de canturi nation. in 2 parti facare	75.—
Dorulu Romanulu. Culegere de canturile cele mai nóue. Ilustratu cu 12 gravuri xylografice	60.—
Femeile, de I. Péerzani traduct. de Iunius	25.—
Genoveva séu invingerea nevinovatiei. O istorie memorabila si induretóre pentru toti ómenii buni. Cu 6 chipari	60.—
Ghicia I., Convorbiri economice 2 vol.	5.—
Grande G. H., Patimele junelui Werther dupa Göthe	1.—
Grube A. W., Biografii romane, de N. Petra-Petrescu	—50
Gruber Alois Dr., Amórea amicabila séu detoritiile amiciloru între sine, traduse de P. N. Simtion	—25
Hahn E., Contess'a falsa, Novela tradusa de B. V. Vermont	1.—
Hauf W., Othelo. Novela tradusa din limb'a germana	—45
Maiu I., Cursu elementaru si gradatu de Gramatic'a romana. Etimologi'a si compositiunile	40.—
— Cursu elementaru de Gramatic'a romana. Sintax'a si Compositiunile	50.—
Meitani G. G., Studiu asupra Constitutiunei Romaniloru sau explicarea Pactulu nostru fundamentalu. Din 1 Iuliu 1866. Fasciculu I	2.50
Nemoianu Ioanu, Gramatic'a magiara-romana	1.80
— Manualu de limb'a magiara pentru scólele poporale, leg.	—45
Papiu A. Ilarianu, Independenti'a constitutionalu a Transilvaniei. Partea I. fi. — 40 cr. Partea II.	bros. —45
— Responsabilitatea ministeriale	—40
— Tesauru de monumente istorice pentru Romania. Tom. II, 1863 si 1864	3.—
Tom. III, 1865 si 1866	3.—
Petra-Petrescu, Nepotulu cá unchiu. Comedia in trei acte, tradusa dupa Schiller	25.—
Poenariu Petru, Geore Lazaru si scóla romana, cu portretu Popescu N. D., Prinsoierulu rom. dela Plevna, novela contemporana. Cá premiu unu tablou. Pretiulu incl. tramitarea francata (sub legatura)	1.40
— Istoria resbelulu romano-russo-ture. 1875—1878 Partea I. pana la 30 Augustu 1877. Partea II pana la finele resbelulu. Cá premiu câte unu tablou. Pretiulu incl. tramitarea francata (sub legatura)	1.40
fiacarei parti	1.40
— Pana acuma au esitu 6 tablouri, si anume Caderea Plevnei, Luarea Rahovei, Luptele dela Opanes, Smárdan, si Trecerea armatei rom. in Dobrogea. Din acestea se dau pentru fia care brosiura unulu cá premiu, se capeta inse si separat a 80 cr. Tablourile sunt colorate, in formatu mare si esecutate frumusu.	
Stefanescu N. J., Bella Istoria circasiana	—20
Stefanelli Ioanu, Catechese, tratandu Istoria biblica a Testamentulu vechiu. Manualu pentru Cateheti si invetiatori, pastori sufletesci, candidati de invetiatori si amicii junimei. Tom. I	5.—
— Catehetic'a bisericeii dreptreder. reser.	5.—
Sterea Silutiu Iosif, O lacrima ferbinto	—50
— Din memoriulu lui	—50
Teuschländer W. St., Michael der Tapfere, ein Zeit- und Charakterbild aus der Geschichte Rumániens	2.20
Vermont R. V., Blondinulu din Namur si Pasia dela Buda	—75
— Plutasiulu. Naratiune americana dupa Fr. Gerstácker	—75
Waldburg, Brand'a séu nunt'a fatala. Schitia diu emigrareá lui Dragosi	—25

se afla de vendiare la

W. Krafft in Sibiu.

Editoru si redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**
Tipariulu lui **W. Krafft.**